

АКЦИОНИ ПЛАН ДЈЕЛОВАЊА МЛАДИХ СОЦИЈАЛДЕМОКРАТА

за период 2009./2010. године

Шта је акциони план дјеловања?

- ☒ Акциони план дјеловања МСД представља документ којим се реализује програм СНСД и програмска платформа „Друштво знања“. Акционим планом се утврђују основна начела политике СНСД према младима на локалном и вишим нивоима власти са детаљним и јасним планом дјеловања представника МСД (посланици, одборници и општинске организације) у спровођењу овог акционог плана. *Наш интерес је да носилац промјена у развоју омладинске политике на локалном нивоу самим тим и побољшању положаја младих буде СНСД и млади одборници СНСД.*

За кога се ради акциони план дјеловања?

- ☒ Младост је посебно животно раздобље у којем се, уз тјелесно и душевно сазријевање, одвија и процес интеграције појединца у друштвену заједницу. Током тог раздобља од младих се очекује да развију вјештине и способности за преузимање трајних друштвених улога на свим подручјима људског дјеловања. Тај процес по правилу траје док се не постигне примјерен степен социјалне аутономије, одговорности и самосталности.
- ☒ Акциони план дјеловања превасходно се односи на младе одборнике СНСД у Скупштинама општина и градова, посланике у НСРС (7) и општинске одборе МСД.

Важност постојања акционог плана дјеловања?

- ☒ Дефинисати начин рада младих одборника СНСД и општинских одбора младих социјалдемократа
- ☒ Системски уредити питања која се односе на потребе и проблеме младих, дефинисати задатке у испуњењу међународних стандарда и законских обавеза (Закон о омладинском организовању РС, новембар 2004. године) везаних за младе
- ☒ Побољшати квалитет живота свих грађана, а нарочито младих, уважавајући њихове интересе, а према европским стандардима и успешним искуствима из региона, укључити што већи број младих у процесе одлучивања, нарочито о потребама и проблемима младих
- ☒ Подмладити управљачке структуре друштва
- ☒ Мобилисати све потенцијале у друштву, посебно младе и најкреативније чланове заједнице, за стварање нових материјалних и духовних вриједности, за отворени и самоодрживи развој, активну улогу у процесу европских интеграција и развоја демократског друштва и правне државе, стварањем услова за афирмацију младих, изградити конструктиван и партнерски однос са омладинским организацијама и јединицама локалне самоуправе у остваривању циљева за добробит младих људи у друштву.

Млади социјалдемократи акционим планом дјеловања за период 2009.-2010., дакле до Општих избора 2010., јасно дефинишу **циљеве** на чијој реализацији ће радити:

НИВО ВЛАСТИ	ПРОГРАМИ/МЈЕРЕ/ЦИЉЕВИ
БиХ	<p>Мобилност: Укидање визног режима према земљама ЕУ</p> <p>Омладинска политика БиХ: неуставан документ, заговорати обустављање процеса израде и усвајања</p> <p>Унија студената БиХ: заговорати обустављање процеса формирања</p>
Република Српска	<p>Закон о омладинском организовању РС</p> <ul style="list-style-type: none"> ☒ подршка раду Омладинског савјета РС, омладинских објеката, центара и тренинг центара, домова младих... ☒ оснивање организације Службеника за младе РС <p>Активно учешће у изради докумената:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☒ Омладинска политика РС за период 2010.-2014. ☒ Стратегија развоја РС, стратешки циљеви и правци који се односе на младе ☒ Стратегија здравља младих <p>Политика стамбеног збрињавања младих:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☒ утицати на повећање субвенција каматне стопе из буџета Владе РС на кредитне линије ИРБ РС ☒ заговорати инвестирање изградње јефтинијих станова за младе брачне парове од стране ИРБ РС и локалних заједница <p>Студентски стандард:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☒ утицати на издвајање већих средстава за стипендирање - јасна и транспарентна процедура кроз интегрисан систем ☒ иницирати оснивање студентских хостела ☒ дефинисати могућности повољног кредитног задуживања студената – субвенције из буџета ☒ Омбудсман за студентска права ☒ запошљавање студената – посредовање и студентска пракса ☒ активно учешће у доношењу Закона о Унији студената <p>Политика запошљавања младих:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☒ утицати на ефикасније извршење средстава из буџета Владе РС – Помоћ – подршка запошљавању младих ☒ заговорати прилагођавање уписне политике (средње и високо образовање) потребама тржишта рада ☒ подржати спровођење истраживања и информисање младих о потребама тржишта рада ☒ неформално образовање и образовање одраслих – мониторинг над радом Центра за образовање одраслих <p>Политика подршке предузетништву младих – финансијска и нефинансијска подршка:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☒ преузимање дијела ризика од стране институција РС (РАРС) -

	<p>Гарантни фонд за почетне пословне активности младих</p> <p>☒ едукација у предузетништву</p> <p>Образовање и култура:</p> <p>☒ иницирати увођење сексуалног образовања у наставне програме</p> <p>☒ законски уредити област независне културне сцене</p>
<p>Локални ниво – општине (63)</p>	<p>☒ оснивање позиције референт/службеник за младе у свим општинама</p> <p>☒ формирање Комисије за младе при Скупштини општине</p> <p>☒ креирање посебне буџетске позиције „Буџет за младе“</p> <p>☒ усвајање документа: „Омладинска политика / Стратегија за младе на локалном нивоу“</p> <p>☒ програм „Запошљавање и самозапошљавање младих“</p> <p>☒ издвајање већих средстава за стипендирање студената са јасном и транспарентном процедуром</p> <p>☒ утицати на формирање Омладинског савјета (кровна организација омладинских организација општине) уз обезбјеђивање предуслова за нормално функционисање (простор и средства - обавеза општина проистекла из Закона о омладинском организовању РС)</p> <p>☒ подршка програмима неформалног образовања младих</p> <p>☒ подршка младима на селу (изградња спортских терена итд.)</p>

ОРГАНИЗАЦИЈА МСД

Дефинисати механизме за остваривање циљева Акционог плана дјеловања МСД

- ☒ Дефинисати механизме подршке одборницима МСД (семинари, састанци, едукација, итд.), формирати тијело у склопу организације МСД које ће координисати рад изабраних представника МСД, координација унутар РО МСД, дефинисати видове унутрашње комуникације, итд...
- ☒ Иницирати већи број семинара и радионица који ће имати за циљ политичку едукацију Младих социјалдемократа (социјална кохезија)
- ☒ Међународна сарадња: у оквиру IUSY и СД9 узети активно учешће и организовати семинаре, студијске посјете и конференције на тему омладинске политике, могући партнери ДО (Србија), ФМ СДП (Хрватска), Млади форум (Словенија), статус пуноправног чланства у IUSY и посматрача у ECOSY, донијети спољнополитичку платформу МСД
- ☒ Дефинисати видове интерне и вањске комуникације МСД
- ☒ Дефинисати видове комуникације са органима СНСД: ГО и ИО ГО СНСД
- ☒ Акције и кампање са циљем промоције организације МСД, циљева за које се залаже МСД, и вриједности које његује МСД:
  - кампања информисања младих о могућностима повољног кредитног задуживања ради рјешавања стамбеног питања
  - кампања информисања младих и послодаваца о могућностима кориштења средстава из буџета РС: Помоћ – подршка запошљавању младих

ЛОКАЛНИ НИВО**Успостављање позиције референт за младе/службеник за младе у свим општинама**

У оквиру општинске управе успоставити мјесто референта/службеника за питања младих који ће имати функцију да:

- ☒ идентификује проблеме и потребе младих у локалној заједници;
- ☒ води базу података омладинских организација (омладинске невладине организације, неформалне групе, подмлаци политичких партија);
- ☒ координира процес успостављања и спровођења омладинске политике на локалном нивоу, на подручју те општине;
- ☒ при спровођењу омладинске политике да афирмише и врши сарадњу са свим битним субјектима и другим владиним тијелима (друге општинске службе, јавне установе и сл.);
- ☒ комуницира и сарађује са омладинским организацијама, неформалним групама, појединцима;
- ☒ сарађује и са другим владиним структурама за младе (Министарство за породицу, омладину и спорт);
- ☒ администрира буџет за младе;
- ☒ остварује контакт, комуницира и сарађује са НВО сектором и
- ☒ друге послове по питању младих.

Критеријуми за запошљавање референта/службеника:

- ☒ искуство у раду са младима
- ☒ пожељно је да је млађа особа
- ☒ изражена мотивација и жеља за радом
- ☒ организационе способности
- ☒ пожељно је основно знање о омладинској политици и о омладинском сектору

ЛОКАЛНИ НИВО**Формирање Комисије за младе при Скупштини општине**

Као стално радно тијело Скупштине општине успоставити Комисију за младе:

- a) прати стање и појаве у раду младих и предлаже СО програме и мјере за дјеловање општинских органа и служби у овој области;
- b) ради на сузбијању малољетничке деликвенције, наркоманије и других токсикоманија те иницира покретање пројеката и реализације активности на превентивном дјеловању међу младима;
- c) предлаже програме креативног ангажовања младих у области културе, едукације, спортских и других активности;
- d) остварује сарадњу са домаћим и међународним организацијама и институцијама које се баве питањима младих;
- e) врши и друге послове из ове области по одлукама Скупштине општине.

Чланови комисије:

- ☒ млађи одборници Скупштине општине,
- ☒ представници омладинских организација и
- ☒ експерти.

ЛОКАЛНИ НИВО**Креирање посебне буџетске позиције „Буџет за младе“**

Локалне власти се обавезују да ће финансијски помоћи рад младих и омладинских организација. Осим стипендирања, реализације одређених пројеката (обнова игралишта, изградња објеката и сл.) општине треба да формирају посебну буџетску позицију. Основ за креирање имамо у Закону о омладинском организовању РС, Европским стандардима омладинске политике на локалном нивоу, препорукама 12 Елемената омладинске политике као и примјерима позитивне праксе у неколико општина у РС и БиХ (Лакташи, Бања Лука, Зворник, Зеница, Приједор, опћина Центар – Сарајево итд).

ПРИМЈЕР ОДЛУКЕ

о начину расподеле средстава из Буџета за младе

Члан 1.

Овом одлуком се утврђује начин и поступак расподеле средстава из Буџета за младе

Члан 2.

Предвиђена средства биће распоређивања на основу појединачних одлука Начелника општине на основу захтјева омладинских организација.

Члан 3.

Средства могу бити додјељивана за:

1. Омладинске пројекте

- ☒ једном или више пута годишње;
- ☒ на основу дефинисаних приоритета и критеријума;
- ☒ са једноставном апликационом формом циљ је омогућити реализацију локалних пројеката младих за младе, посебно пројеката за теме које су приоритетне за заједницу.

2. Инфраструктуру и рад организација

- ☒ за покривање основних трошкова омладинских организација који су показали одређене резултате;
- ☒ циљ је омогућити даље постојање и одрживост омладинских организација које нуде одређене активности и услуге младима, те постаћи њихов даљи развој.

3. Средства за мале грантове за младе (индивидуални пројекти)

- ☒ мали грантови са одређеним лимитом (грант до 500КМ)
- ☒ са једноставном апликационом формом, аплицирати може било које физичко лице или група

- ☒ циљ је омогућити младим људима да реализују мале локалне пројекте (изложбе, концерти, спортске активности) и на тај начин буду активни у друштву, развијају своје способности итд.

ЛОКАЛНИ НИВО

Израда и усвајање Омладинске политике на локалном нивоу

Омладинска политика на локалном нивоу/Стратегија за младе општине је документ који дефинише:

- ☒ пресјек тренутног стања положаја младих у општини и анализу проблема са којима се најчешће млади срећу (Омладинска политика) и
- ☒ формулисање мјера и програма за рјешавање дефинисаних проблема младих људи (Акциони план) из следећих области:
  1. култура и слободно вријеме;
  2. простор за окупљање и рад младих;
  3. информисање и мобилност младих;
  4. заштита животне средине;
  5. запошљавање и предузетништво младих;
  6. млади са посебним потребама;
  7. здравље младих;
  8. рекреативни живот младих;
  9. учешће младих у друштву, омладински и волонтерски рад;
  10. образовање
  11. стамбена политика за младе.

Развој и примјена омладинске политике на локалном нивоу је обавеза проистекла из Закона о омладинском организовању који треба да пружи младима боље услове за живот, креативно испољавање и развој. Омладинска политика не представља само општа начела рјешавања проблема младих, него се развија у посебне програме и мјере којима се унапређује позиција и статус омладине, али и популације која не припада статусу омладине (категија лица од 13 до 18 година – адолесценти).

☒ Шта је омладинска политика?

Омладинска политика је стратегија развоја омладинских структура на локалном нивоу коју власт преузима у циљу рјешавања проблема и потреба младих.

Омладинска политика је стратегија власти којом, путем различитих метода и процеса, власт преузима одговорност, обавезу и бригу у рјешавању потреба и проблема младих.

Омладинска политика – свеобухватна/кохерентна, дугорочна стратегија државе, са конкретним планом акције са одређеним мјерама и активностима, за младе и у сарадњи са младима.

☒ Шта представља Стратегија за младе?

Стратегија за младе општине је документ развојног карактера и има за циљ побољшање појединих области која су сфера интересовања младих људи. На тај начин желимо да се енергија коју млади људи имају употреби за дугорочни развој општине.

☒ Зашто је битна реализација Стратегије за младе?

Израдом, усвајањем и реализацијом Стратегије за младе општина исказује јасно и дугорочно опредељење у стварању социјалних, образовних, културних, материјалних, политичких и других услова за трајну добробит младих те њихово активно, потпуно и одговорно учешће у друштвеној заједници.

☒ Ко учествује у креирању Стратегије?

Основни актери у процесу креирања омладинске политике, основне групе:

- Држава – владин сектор (владина тијела, стручни тимови и др.);
- Омладински сектор са омладинским организацијама;
- Међународна заједница/међународне организације;
- Стручне институције (заводи, институти, академска заједница и сл.);
- Јавност (млади).

На развоју Омладинске политике и изради Стратегије за младе партнерски морају учествовати органи локалне управе, омладинске невладине организације и остали релевантни фактори који имају у свом раду стални контакт са младима, што значи да је Стратегија за младе у општини мора бити реална и у пракси примењива тј. изводљива.

Законски основ за доношење Стратегије за младе налази се у Закону о омладинском организовању РС који је усвојила Народна скупштина Републике Српске у новембру 2004. године. Чланови 11. 12. и 15. гласе:

Члан 11.

„Брига о омладини је од општег интереса за Републику. Општи интерес из претходног става овог члана остварује се утврђивањем и стварањем услова за омладинско организовање и бригу о омладини. Општи интерес остварује се доношењем и реализацијом утврђеног документа омладинске политике на републичком, градском и општинском нивоу.“

Члан 12.

„Омладинском политиком, из претходног члана, уређују се основни циљеви, правци развоја и задаци у омладинском сектору, као што су питања: васпитање младих, његовање моралних, естетских, културних и спортских вриједности, развијање духовних и физичких вриједности личности, свијест о хуманистичким вриједностима, личној и друштвеној одговорности, социјално-здравственој заштити, запошљавању, екологији и др.“

Члан 15.

„Средњорочни и краткорочни план омладинске политике доноси за подручје града или општине, скупштина града или општине на приједлог надлежне комисије за младе, уз учешће омладинског савјета општине или града. План омладинске политике из става 1. овог члана, мора бити у складу са Омладинском политиком Републике Српске (средњорочни и краткорочни период).“

За квалитетну израду Омладинске политике на локалном нивоу/Стратегије за младе морамо имати двије димензије: институционалне кораке који су неопходни за увођење омладинске политике на локалном нивоу те транспарентан процес писање Стратегије за младе који води локална управа.

Подршка процесу се може обезбједити од следећих институција: Министарство за породицу, омладину и спорт, Омладински савјет РС и међународне организације. Кључна ствар је да процес увођења омладинске политике буде у складу са европским најбољим праксама, детаљније инфомације можете добити у следећим документима:

- ☒ Европска повеља о учешћу младих у животу на локалном и регионалном нивоу - Савјета Европе;
- ☒ Бијела књига о младима - Европска комисија и
- ☒ 11 индикатора омладинске политике Европског омладинског форума.

ЛОКАЛНИ НИВО**Формирање Омладинског савјета**

Утицати да се формира Омладински савјет општине (кровна организација омладинских организација општине) уз обезбјеђивање предуслова за нормално функционисање (простор и средства што је обавеза општина проистекла из Закона о омладинском организовању РС).

Омладински савјет града или општине дужан је да доприноси:

- ☒ процјени потреба и интереса младих и осмишљавању и реализацији програма омладинске политике града или општине;
- ☒ анимирању младих за омладински рад, активности и дјелатности;
- ☒ учешћу у расправама које се тичу младих;
- ☒ планирању, развоју и примјени омладинске политике града или општине;
- ☒ заступању интереса и права омладине;
- ☒ информисаности младих;
- ☒ координацији и реализацији омладинских програма од општинског или градског интереса;
- ☒ регионалној омладинској сарадњи и др.

За основно функционисање омладинског савјета града или општине надлежни орган града или општине дужан је планирати и обезбједити средства.

Омладински савјет града или општине делегира своје представнике у стручно-савјетодавна и радна тијела, које формира надлежни орган у циљу развоја омладинске политике.

Надлежност и начин рада савјета града и општине ближе се регулишу статутом, односно пословником о раду.